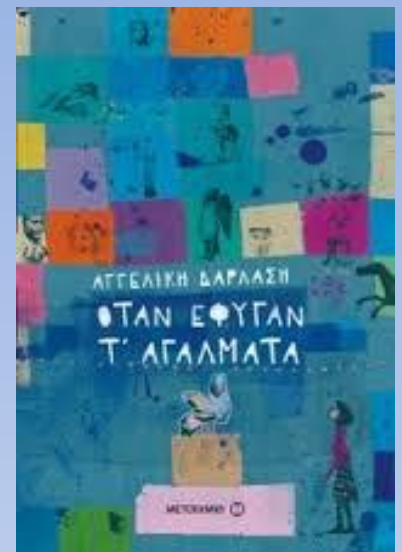

Όταν έφυγαν τ' αγάλματα

Αγγελική Δαρλάση

Τα θαμμένα αγάλματα του πολέμου...

Επί έξι μήνες πριν από την εισβολή των Γερμανών, μια ομάδα από εργάτες και αρχαιολόγους έσκαβε τα δάπεδα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για να θάψει εκεί ό,τι πολυτιμότερο έχει η Αθήνα: τους κούρους και τις ληκύθους της.

Απρίλιος 1941

Την Κυριακή 27 Απριλίου 1941, τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής κατέλαβαν την Αθήνα. Την επομένη, νωρίς το πρωί, οι Γερμανοί αξιωματικοί που ανέβηκαν με φόρα τα μαρμάρινα σκαλιά του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου διαπίστωσαν με έκπληξη ότι παραλάμβαναν ένα κτήριο άδειο. Δε βρήκαν πουθενά ούτε ίχνος από τα χιλιάδες πολύτιμα εκθέματα που κοσμούσαν το μεγαλύτερο μουσείο της χώρας τα προηγούμενα εξήντα χρόνια της λειτουργίας του.

Αντί για αγάλματα, στέκονταν μπροστά τους παγωμένοι και ανέκφραστοι οι λιγοστοί αρχαιολόγοι και οι φύλακες που είχαν βάρδια εκείνη την ώρα. Στις επίμονες ερωτήσεις τους, εκείνοι απάντησαν σιβυλλικά, ότι τα αρχαία είναι εκεί όπου όλοι γνωρίζουν, κάτω από τη γη. Και είναι αλήθεια ότι τα αρχαία είχαν μόλις επιστρέψει ξανά στο χώμα, δηλαδή στη μοναδική κιβωτό του κόσμου στην οποία θα μπορούσαν να παραμείνουν ασφαλή.

Τα αγάλματα έπρεπε να αποτεθούν στον πυθμένα του ορύγματος που ήταν επενδεδυμένο με οπλισμένο σκυρόδεμα, σε οριζόντια θέση (σαν νεκρά σώματα σε τάφο), να καλυφθούν με αδρανή υλικά και το όρυγμα να σφραγιστεί με πλάκα τσιμέντου. Για τα χάλκινα και για τα πήλινα προβλεπόταν η φύλαξη εντός κιβωτίων επενδεδυμένων με κερόχαρτο ή πισσόχαρτο για τον φόβο της υγρασίας.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

- Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο σήμανε συναγερμός. Με υπουργική απόφαση συστάθηκε η Επιτροπή Απόκρυψης και Ασφάλισης των εκθεμάτων του, με επικεφαλής τρεις Αρεοπαγίτες και μέλη τον γραμματέα της Αρχαιολογικής Εταιρείας Γεώργιο Οικονόμο, τον προσωρινό διευθυντή του μουσείου Αναστάσιο Ορλάνδο, τον καθηγητή Σπυρίδωνα Μαρινάτο, τους εφόρους Γιάννη Μηλιάδη και Σέμνη Καρούζου, την επιμελήτρια Ιωάννα Κωνσταντίνου και ορισμένους μηχανικούς και αρχιτέκτονες του υπουργείου. Στην ομάδα προστέθηκαν και εθελοντές, όπως ο διευθυντής του Αυστριακού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Otto Walter, ο Βρετανός αρχαιολόγος Allan Wace και ο ακαδημαϊκός Σπύρος Ιακωβίδης, που ήταν τότε πρωτοετής φοιτητής Αρχαιολογίας.

Η όψη του μουσείου

«Η όψη του μουσείου τον Απρίλη του 1941, γυμνωμένου από όλο το περιεχόμενό του, ήταν μια εικόνα ερήμωσης. Οι τοίχοι γυμνοί, τα δάπεδα πολλών αιθουσών σκαμμένα, οι προθήκες άδειες». Ήταν η εικόνα που αντίκρισαν οι Γερμανοί αξιωματικοί το πρωί της Δευτέρας 28 Απριλίου. Της πρώτης μέρας της αθηναϊκής Κατοχής...

ΤΕΛΟΣ

Μίρκα Βαρότση Α'2